

CHRISTUS HEEFT DE DOOD OVERWONNEN

door

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

Hermann Friedrich Kohlbrügge werd in Amsterdam geboren op 15 augustus 1803. Al vroeg had hij de begeerte om predikant te worden, maar van studie kon voorlopig niets komen, omdat hij moest meewerken in de zeepziederij van zijn vader Hermann Gerhard Kohlbrügge. Zij behoorden tot de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente.

Later doorliep hij vlot de Latijnse School en het Atheneum te Amsterdam, waarna hij aan de Universiteit aldaar theologie ging studeren en oosterse talen. In 1826 werd hij proponent en hulpprediker van de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente in Amsterdam. De rechtzinnige meerderheid van de gemeente stemde hartelijk met zijn prediking in, maar de notabelen niet. Het leidde tot een conflict, waarna hij in 1827 werd afgezet.

Kort daarop vertrok Kohlbrügge naar Utrecht waar hij zijn theologische studie voortzette. Hij promoveerde in 1829 met lof tot doctor in de theologie, met een dissertatie over Psalm 45. In datzelfde jaar trouwde hij met Catharina Louisa Engelbert. Daardoor kwam hij nu in financieel gunstiger omstandigheden te verkeren. Hij bracht zijn tijd door met schriftonderzoek en met de bestudering van de geschriften van Luther, Calvijn en Olevianus. Zonder Luther te verloochenen kwam hij tot het inzicht van de juistheid van de gereformeerde leer. Zo groeide hij naar de overtuiging lid te willen worden van de Nederlandse Hervormde Kerk. Maar door zijn afzetting in de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente weigerde het kerkbestuur hem als lidmaat toe te laten. Dit alles had zijn weerslag op zijn gezondheid, nog verergerd door het verlies van zijn vrouw in 1833. Op medisch advies maakte hij een Rijnreis. Hij kwam toen o.a. in Elberfeld, waar hij een opgewekt geestelijk leven aantrof en met open armen werd ontvangen. Maar ook daar werd hij niet tot het kerkelijke examen toegelaten.

Hij hertrouwde in 1834 te Utrecht met Urselina Philipina baronesse van Verschuer. Daar leefde hij als ambteloos burger. Op zondagen verklaarde hij de Schrift voor een kring die samenkam in zijn huis. Ook publiceerde hij veel. Een beroep naar een afgescheiden gemeente wilde hij niet in overweging nemen, omdat hij de Afscheiding van 1834 scherp veroordeelde. Teleurgesteld en in zijn gezondheid geknakt vertrok hij naar Duitsland, waar hij na enig omzwerven weer terecht kwam in Elberfeld. Uiteindelijk is hij daar in 1848 predikant geworden bij de Niederländisch-Reformierte Gemeinde.

De laatste levensjaren waren moeilijk, mede door het sterven van familieleden en vrienden. Na het overlijden van zijn vrouw in 1866 ging zijn gezondheidstoestand achteruit en verouderde hij sterk. Op 5 maart 1875 ontsliep Hermann Friedrich Kohlbrügge in Elberfeld.

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 2, pg. 284-288, Kampen 1983)

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands, uit "Werken van dr. H.F. Kohlbrügge - Feeststoffen", uitgave Scheffer & Co., Amsterdam 1893, tweede herziene druk, pg. 167-186. Gehouden 25 april 1847, v.m.

-.-.-.-.-

CHRISTUS HEEFT DE DOOD OVERWONNEN

door

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

*“Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen.
En Ik heb de sleutels van de hel en van de dood”.*

Openbaring 1:18

Verheven woorden zijn het van de oude Jakob, van Israël, toen hij de dood nabij was en Manasse en Efraïm wilde zegenen. ‘Ik had niet gemeend,’ zei hij tot zijn kind Jozef, ‘uw aangezicht te zien; maar zie, God heeft mij ook uw zaad doen zien.’ Dit is een liefelijk woordje, dit woordje ‘ook’, zoals Jakob het uitsprak. Ja, als mijn Jozef nog leefde, ja dan! Zo zal Jakob dikwijls gedacht hebben, toen hij zijn kind voor dood hield. En nu vernam hij niet alleen: ‘Uw Jozef leeft nog’, maar hij zág hem ook. En hij zag niet alleen hem, die hij nooit gemeend had te zullen terugzien, hij zag ook zijn zaad. En hij zag niet alleen Jozef, niet alleen diens kinderen, hij zag ook in het gezicht van zijn drie kinderen zijn getrouwe God. Die had woord gehouden: Uw naam zal voortaan niet Jakob heten, maar Israël.

Een woord is het voor ons, geliefden, die ook menig bang uur hebben doorworsteld, een woord ook voor hen, voor wie zelfs dít uur een bang uur is. Ja, hadden wij maar eens dit of dat, wisten wij dit of dat, ja, kon dit of dat geburen, hoe gelukkig zouden wij zijn! Ja, was het waar dat dit of dat in vervulling ging, ja dan! Zo hebben wij allen wel eens gedacht, zo zullen wij morgen weer opnieuw denken. Wanneer nood en droefheid komen, dan is er weliswaar bij iedere gelovige een stil wachten op God. Maar zal het ook in waarheid kómen wat het Woord zegt?

Mijn geliefden! Onze God in de hemel heeft een ruim, een koninklijk, een vaderlijk hart. Hij bedriegt niet; Zijn waarheid is in eeuwigheid, en Zijn gerechtigheid is te allen tijd nabij. Hij kan helpen en is altijd zeer wonderbaar in Zijn wezen, in Zijn Naam, in Zijn wegen, zoals Hij tot de heerlijkheid leidt. Hij kan niets halverwege laten steken. Hij kan ook niet dulden, dat Zijn arm kind ongetroost zou blijven; nee, de tranen moeten afgedroogd, en elke klacht voor een juichtoon verwisseld worden. Want hen beschamen, die op Hem wachten, dat kan Hij niet. Verzadigen zal Hij een ieder, die zich aan Hem vasthoudt, met de verlossing van Zijn aangezicht. Verrassen zal Hij met Zijn heil, zodat een ieder van ons, die door nood, angst en benauwdheid heeft moeten gaan, en in zijn verdrukking lange tijd op de Heere heeft gehoopt, ten slotte zal moeten getuigen: ‘Ik had niet gedacht, dat ik ook slechts het minste zou verkregen hebben, en nu heeft God mij zo’n heil gegeven, dat het mijn stoutste verwachtingen overtreft.’

Hoe komt het toch, mijn geliefden, dat de Heere God zo overvloedig doet, zo boven bidden en denken? Hoe komt het toch, dat Hij alles zo wél maakt, ja zó, dat Zijn kinderen tevreden zijn met al Zijn wegen, dat zij Hem ten slotte met zulke ontroerde harten dank zeggen voor al Zijn goedertierenheid en trouw? Hoe komt het toch, dat wij zingen mogen: ‘De Heere doodt en maakt levend, Hij doet ter hel neerdalen, en Hij doet weer opkomen!’ Vanwaar komt alle redding, uitkomst, verlossing? Vanwaar het juichen in het leger van de Hebreëen?

Verneem het antwoord daarop in deze voor ons heilige ogenblikken. De tekst is: Openbaring 1:18.

‘Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels van de hel en van de dood.’

Deze woorden vernam de evangelist en apostel Johannes op zijn Patmos. Daar was hij in de Geest op de dag van de Heere; hij die nu in eeuwige heerlijkheid is, maar die zich hier onze broeder noemde en medegenoot in de verdrukking en in het Koninkrijk en de lijdzaamheid van Jezus Christus. Op zijn Patmos wandelt hij op en neer, de geliefde discipel van de Heere, uitgestoten van de wereld, niet waarneembaar voor de gemeenten, die hem zo na aan het hart liggen. Het gaat langs afgronden en bruisende watergolven. Hij is aangevochten van buiten, bezwaard en bekommerd van binnen vanwege het wankelen van de gemeenten. ‘Ja, wij hoopten, dat de uitkomst heerlijk zijn zou, en nu, wat zien wij? Na het heerlijke begin zijn zij misleid geworden op dwaalwegen ten verderf.’ Zo wil het zichtbare zijn hoop tegenspreken. Daar hoort hij nu achter zich een grote stem als van een bazuin! Want de aan alle ellendigen welbekende stem van de Heere en Heiland is een stem als van een bazuin; een stem van gejuich om verlossing, troost en uitredding, van overwinning, van macht en heerlijkheid uit het hart van de Heere. Deze stem dringt door in het verslagen hart dat oren heeft, zodat de zee moet zwijgen met haar bruisende golven, de volkeren met hun woeden, zodat het hart niets anders verneemt dan de stem van de Heere, Die met macht spreekt. Ieder die deze stem hoort, weet wat hij gehoord heeft.

‘Ik ben de Alfa en de Omega’, sprak de Heere, de Eerste en de Laatste. Wat Ik ben begonnen, voleindig Ik ook. Wél hem die bij Mij blijft, hij heeft niets te vrezen. Wat Ik geschapen heb, zal Ik weten te behouden; wat Ik verlost heb, zal Ik ook weten te handhaven. Wél hem die volhardt tot het einde toe. De tijd is nabij, en het heil is zeker. Die overwint, zal alles beërven. Johannes zag de Heere in het midden van de zeven kandelaren, in het midden van de gemeenten. Hij zag Hem, zoals wij Hem kennen, wij die Hem kennen zoals Hij Zich aan ons openbaart door Zijn Geest uit Zijn gehele Woord.

Eén, ‘de Zoon des mensen gelijk zijnde’ was de Heere. Zó moeten wij Hem zien, Wiens heerlijkheid en majesteit geen mens kan zien. Zó moeten wij Hem zien, zoals Hij Zijn heerlijkheid heeft geopenbaard, dat Hij onze ellende, onze zonden, onze nood en dood op Zich heeft willen nemen. Nu nog is Hij, alsof Hij ons in alle dingen gelijk was, opdat wij waarachtig vertrouwen in Hem zouden hebben, als in een barmhartige Hogepriester, Die, terwijl Hij Zelf verzocht werd, ook medelijden kan hebben met al onze zwakheden. Daarom zag Johannes Hem ook bekleed met de hogepriesterlijke rok. Ook in die volle heerlijkheid, die voor een verslagen hart in het vervolg zoveel méér in zich heeft wat verheffend en vertroostend is, naarmate zij in het eerste ogenblik meer verpletterend schijnt te zijn.

Alhoewel Johannes de Heere in Zijn troostvolle heerlijkheid zag, viel hij toch als dood aan Zijn voeten; want voor vlees en bloed is er aan de Heere te veel heerlijkheid. Het is voor de arme zondaar bijna al te machtig, wanneer hij slechts een weinig van die heerlijkheid mag ondervinden, zodat hij het nauwelijks weet uit te houden. Er is de bedekking door de rechterhand des Heeren en er is Zijn Woord: ‘Vrees niet! Ik heb het begonnen, Ik zal ook de Laatste in het strijdperk zijn. Ik ben, Die leeft; u hebt aan Mij geen dode Heere en Heiland, maar Ik wil het voor u voleinden.’ O, dat is bijna al te veel voor een sterfelijk mens. Daarmee voorzien, kan hij met alle blijdschap zijn weg verder reizen en een goede hoop op de heerlijkheid hebben, zodat hij volkomen getroost is.

Zo ging het ook met Johannes. Nadat de Heere Zijn rechterhand op hem gelegd en tegen hem gezegd had: ‘Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste, en Die leeft,’ vernam hij ook deze woorden: ‘Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. En Ik heb de sleutels van de hel en van de dood.’

Dat was tegen Johannes tot zijn troost gezegd, opdat hij weten mocht wat het einde van alle strijd zou zijn. Ook wij moeten deze woorden ter harte nemen, opdat ook wij weten wat het einde van alle strijd zijn zal, en ook begrijpen en verstaan met het hart, hoe het komt dat God zo boven alle verwachting met ons doet en ook doen zal naar Zijn trouw.

Laten wij die woorden in het bijzonder overwegen. Wij vinden daarin een drieledige uitspraak. De woorden van de Heere luiden eigenlijk zo:

1. Een dode werd Ik.
2. En zie, levend ben Ik in de eeuwigheden van de eeuwigheden. Amen.
3. Ook heb Ik de sleutels van de hel en van de dood.

1.

Een dode werd ik; dat moest tot troost zijn voor Johannes, die daar voor de heerlijkheid des Heeren zo geheel wegzonk en als een dode aan Zijn voeten viel. De Heere wilde zeggen: Mijn geliefde Johannes, hoe valt u daar zo voor Mijn voeten neer als een dode? Dat moest u toch niet doen. Hebt u dan nu nog vrees? U hoeft immers voor Mij niet zo te sidderen en te beven; Ik ben immers uw lieve en trouwe Heiland, en ben gekomen, om u moed te geven. Wat jaagt u nog vrees aan? Uw zonde? Die heb Ik immers, en u hebt Mijn gerechtigheid. Uw vlees zijn? Wel, Ik was immers een 'gekomen in vlees', en Ik heb op u Mijn heerlijkheid gelegd. Al het uwe is toch van Mij, en al het Mijne is en blijft van u. Zou u nog als dood aan Mijn voeten neervallen, waartoe zou dan Mijn dood gediend hebben? Moet Ik u hier als een dode voor Mij zien, nu Ik gekomen ben om u te troosten? Sta op! U mag niet dood zijn. Ik ben voor Mij Zelf niet gestorven, maar voor u en voor al Mijn geliefden. Ik wil u hier volstrekt niet als een dode zien; u moet met Mijn leven vervuld zijn en vol zijn van vrede en vreugde voor Mijn aangezicht. Laat uw zorgen en vreesachtigheid varen. Ik zal u niet doden, daartoe heb Ik u te lief. Hoor toch, o Mijn trouwe discipel en gewenste man: Ik werd een dode! Nu en voortaan mag in het hart van Mijn schepsel geen angst en vrees meer heersen. Met alle vrees moet het nu geheel en al uit en voorbij zijn. Van Gods zijde staat de mens, de zondaar niets meer in de weg, waardoor hij nog zou moeten sidderen of de moed verliezen. Nee, treed toe met alle blijmoedigheid, verhef uw neergezonken hoofd en uw in het stof gebogen aangezicht, en zie Mij toch eens recht in het hart. U kunt Mij gerust aanzien, want wat u bent, werd Ik. Aan het kruis heb Ik het voor u uitgewerkt. Ik heb Mij immers in uw dood geworpen. Ik wierp Mij met blijmoedigheid en vrijwilligheid voor u in de bres. Nu is de toorn van u afgekeerd, en Ik wil u hebben zoals u bent. Uw ellende is van Mij, uw verderf is van Mij, uw sterfelijkheid is van Mij. Ik heb het alles strijdend voor u gekregen. Mijn onsterfelijkheid is voor u. Voor u is Mijn overwinning over zonde, duivel en dood, over de wereld en over elke verdrukking, voor u is Mijn Koninkrijk en de zaligheid. Een dode werd Ik, en daarom mag u het niet meer zijn.

In 't schuldboek is niets meer gebleven,

't Staat met mijns Heeren bloed beschreven,

Dat alles, alles is betaald.

Mijn geliefden! Dat is een liefelijk Evangelie, dat wij hier vernemen: Een dode werd Ik! Dat is een Evangelie vol van waarheid en genade, van de lippen van Hem Die de Verlosser en overste Leidsman van onze zielen is. Dat is een Evangelie ook voor ons, in wie de vrees voor de dood zo vaak nog huisvest. De Heere van Zijn gemeente heeft een ontzaglijke liefde voor allen, die verslagen zijn van geest en van wie de beenderen verbrijzeld zijn; voor allen die voor Zijn Woord wegzinken. Hij betuigt met Zijn woord 'Een dode werd Ik' uit welke grote nood en dood Hij ons verlost heeft door de nood, door de arbeid van Zijn ziel, door Zijn dood. Waar komt het alles uit voort, wanneer wij welgemoed zijn, wanneer wij vervuld zijn met vrede en vreugde in de Heilige Geest? Waar komt het uit voort, wanneer wij voor God en het Lam dankend het loflied aanheffen, Hem ter eer, en wanneer wij overstort worden door de

Heilige Geest om ons te verheugen over de eeuwige heerlijkheid en te zingen: ‘Gij hebt mij een schone erfenis ten deel doen vallen’? Waar komt het alles uit voort, als ons tranen van dank over de wangen rollen voor zo menige zichtbare verlossing, zo menige verrassende uitkomst? Als wij zijn als degenen die dromen, zodat wij het van vreugde niet geloven kunnen, wat de Heere aan ons gedaan heeft? Waar komt het alles uit voort, als wij juichen in de hoop op de eeuwige zaligheid? Als alle lijden ons verzoet wordt door de rijke troost, die God ons uit Zijn huis toezendt; als wij verheugd mogen zeggen: ‘Ik weet dat mijn Verlosser leeft’? Waar komt het alles uit voort, als Hij ons tot Zijn sieraad en Zijn heerlijkheid heeft gemaakt, en wij ons naar het Woord van Zijn waarheid tot eer zien gebracht? Als wij eindelijk in de aanblik van de dood en van alle lijden met een blijmoedig hart ‘Kom, Heere Jezus!’ tot Hem mogen roepen? Waar komt dat alles uit voort? Ja, hoe komt het, dat wij, die Zijn Naam aanroepen, door elke dood zijn doorgedrongen en ook doordringen, ja over alle dingen heen gedragen worden? Dat komt omdat Hij zoals hier tot onze troost zegt: ‘Een dode werd Ik.’ Volgens de waarheid van Christus, volgens de waarheid van deze uitspraak is alle dood verdwenen en is enkel leven voorhanden. Wat uit de mond van de Heere komt, geeft zeer duidelijk te kennen dat Hij niet wil, dat wij vrees voor de dood zullen hebben. Nee, wij hebben ons veeleer te verheugen over Zijn leven. Dat is Zijn wil volgens deze woorden van Hem. Hij wil dat wij in het geheel geen vrees zullen hebben, maar integendeel niets dan liefde en trouw aan Hem zien, en van harte geloven dat bij Hem geen grimmigheid is, maar louter goedertierenheid en waarheid. Hij wil dat wij van harte geloven dat Hij ons verderf niet wil, maar onze verlossing. Hij wil dat wij van harte geloven dat Hij niet wil, dat Zijn kinderen gestoord worden in de rust die Hij hun biedt, maar dat zij in Hem vrede hebben, en dat hun vrede zal blijven. En wat Hij wil, dat handhaaft Hij ook heel heerlijk en in alle trouw.

Wanneer hij nu zegt: ‘Een dode werd Ik’, dan weten wij vanwaar het leven tot ons komt, zodat wij zeggen kunnen: ‘Toen wij dood waren in de zonden, heeft Hij ons met Christus levend gemaakt’. Dan weten wij ook vanwaar vrede en vreugde is in de Heilige Geest; en ook hoe het komt dat wij door allerlei nood en dood er zo gelukkig dóór komen of al door gekomen zijn. Want dat alles heeft Hij voor ons verworven, doordat Hij voor ons een dode heeft willen zijn. Zoals wij ook dood waren in zonden en overtredingen, en hij daar de Eerste is geweest Die ons door Zijn dood uit onze dood te voorschijn riep, zo zijn wij nóg steeds als doden, want in allerlei nood kunnen wij ons niet vasthouden aan Zijn Woord, aan Zijn ontferming en trouw. Wij verbeelden ons ook steeds, als het erop aankomt, dat Hij toornig op ons is. Ook is de Majesteit van God ons te machtig en zijn wij zelf te vleeselijk, om steeds met blijdschap naar Hem toe te treden en een hart te hebben dat gericht is op onze God, om met frisse moed Zijn ‘nochtans’ op de puinhopen van al het zichtbare te handhaven. Er is in ons geen kracht tegen de grote legers van zichtbare en onzichtbare machten. Wij laten zonder verzet toe, dat zij het tegen ons en tegen onze God opnemen. Het is in ons binnenste zo gesteld, dat het er uitziet alsof wij zelf niet het minste geloofden van wat wij geloven. De macht van wat wij voor ogen hebben, drukt ons terneer. En wat wij niet voor ogen hebben, de macht en waarheid van God, kunnen wij niet vasthouden.

Hoe komt het dan nu bij dit alles, dat wij eindelijk tóch ondervinden dat wij geen kunstig verdichte fabelen zijn nagevolgd? Een dode werd Ik, zo spreekt de Heere, onze getrouwe en barmhartige Hogepriester. Hij heeft voor ons de dood gemaakt; Hij heeft gemaakt wat het is, als een dode daar neer te liggen, waarbij alle baren over ons heengaan. Maar daar hebben wij nu Zijn troost, en daardoor weten wij nu, waarom wij er dóór gekomen zijn, er dóór breken en er dóór zullen breken. Een dode werd Ik, zo spreekt Hij, en dat is met andere woorden zoveel te zeggen als: Omdat Ik een dode werd, zult u, Mijn verlost, niet dood blijven liggen; geen dood zal meer macht over u hebben. Bedenk juist dit: omdat Ik een dode werd, wil Ik ook de

vrucht van Mijn dood hebben. Opstaan zult u, die daar in het stof neerligt! Opstaan u, die in de as neerzit! Heerlijk zult u blinken, u die door allerlei nood neergedrukt wordt. Waak op, waak op, trek uw sterkte aan! Ik heb het door Mijn dood zijn voor u uitgewerkt, dat u allerlei vrucht van leven hebt, genade en volheid tot alle genoegzaamheid, naar Mijn Woord: 'Ik leef, en gij zult leven.'

Zo weten wij nu dan wat de oorzaak is van allerlei uitkomsten uit zo menige dood en uit zo menige nood. Nu weten wij waardoor het komt dat het Woord vervuld wordt: 'Al laagt gij tussen twee rijen van stenen, zo zult gij toch worden als vleugelen van een duif, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven geel goud', Psalm 68:14.

2.

Wij hebben gezien, waarom de Heere zoveel aan ons gedaan heeft, en vanwaar wij het leven hebben. Laten we dan nu horen of Hij Zijn werk ook bij ons zal handhaven; of wij dit leven, dat wij door Zijn dood hebben, ook behouden zullen.

'En zie, levend ben Ik in de eeuwigheden van de eeuwigheden. Amen.'

De Heere zegt: 'Zie'. Wanneer Hij dit zegt, moeten wij onze ogen opendoen. Intussen is het een vriendelijk woord van Zijn lippen, waardoor Hij Zelf ons de ogen ontsluit; want wij zijn gedurig weer blind van hart. Op één ogenblik zien wij de volheid van Zijn goedertierenheid, macht en genade, en hoe Hij weet te helpen. Het volgende ogenblik zien wij weer niets dan dood en omkomen. Wij zitten voortdurend vol vrees, en dan niet vol ware vrees voor God, maar vol vrees dat Hij niet goedgunstig, niet genadig voor ons zal wezen; en ook vol vrees of wij wel weer uit deze of gene doodsangst verlost zullen worden. Wij zien naar wat voor ogen is, en maken daarnaar onze berekening, wat er gebeuren of niet gebeuren kan. Wij zijn in onze harten echte godlooचनाars, en missen het inzicht om ook voor ons zélf te geloven, dat het juist zó zal uitkomen als wij het dag aan dag in de Schrift lezen en het ook wel met onze ogen zouden kunnen zien. Maar wij houden onze ogen zó dat wij niets zien dan hooggaande golven, en denken zelfs in de tegenwoordigheid van de Heere te zullen omkomen. We denken ook zo weinig aan deze tegenwoordigheid van de Heere, dat het ons eerder toeschijnt dat de macht en de hulp van de Heere duizenden mijlen van ons verwijderd zijn, of dat Hij aan de vergankelijke dingen onderworpen is. Daarom opent Hij ons de ogen door Zijn vriendelijke 'Zie', opdat wij toch niet zouden zien naar rokende vuurbranden, maar Hém zouden aanzien. Want zodra wij Hem slechts met een half oog zien, is snel alle vrees geweken, alle vrees voor toorn en omkomen, voor duivel en dood, voor de gevolgen van de zonde, voor hel en toorn.

'Zie', zegt Hij; daarom wil Hij dat wij zien hoe Hij er uitziet, hoe Hij is, en Wie Hij voor ons is. Begrijp het daarom toch, mijn broeders en zusters, u die de Heere Jezus Christus lief hebt in onverderfelijkheid. De Heere wil niet dat wij op onze zonden zullen zien; niet daarop dat wij vleselijk zijn en ook niet daarop of wij het waard zijn of niet. De Heere wil niet dat wij ons voor Hem als mensen, zondaars en onheiligen gevoelen. Hij wil dat wij niet op dood en nood zien; Hij geeft ons moed dat er in alles waarvoor wij vrees koesteren, niets te vrezen is. 'Zie', zegt Hij, 'levend ben Ik'. Daarmede wil Hij immers zeggen: Ik ben in de macht van de dood geweest, maar de dood heeft Mij niet kunnen houden; de smarten van de dood zijn voor Mij ontbonden, en nu sta Ik daar als Overwinnaar van elke dood. Waar is dan nu nog de prikkel van de dood? Ik heb toch voor u de zege behaald! Dat Ik nu levend ben, is dat niet een bewijs, dat de dood te niet is gemaakt? Waarvoor ben Ik nu levend, is het niet voor u? Is het niet dáárvoor dat u in Mij de overwinning behaald zal hebben? Daarom hebben wij geen dode Heiland, mijn geliefden! Geen dode God en Heere, Die niet weet te helpen, maar Eén Die levend is, zoals Hij ook gezegd heeft. Daarom kan Hij horen wanneer wij tot Hem smeken, want Hij heeft wel oren voor ons geroep. Hij heeft ook ogen, die elk gevaar dat ons bedreigt,

van te voren zien; en Hij weet dat gevaar ook wel uit de weg te ruimen. Hij ziet ook onze nood, en telt ook onze tranen; en hoewel Hij Zich verborgen houdt, is Hij tóch Israëls Heiland van oudsher. Hij heeft ook handen om ons uit elke diepe kuil en uit alle slijk te rukken; een kuil en slijk waarin wij zouden wegzinken, als Hij niet nabij was om ons te redden en op een rotssteen te stellen, die alle vijanden te hoog is. Hij heeft ook voeten om Zich tot ons te haasten, omdat wij anders zouden moeten omkomen. Als wij daar op de grond neerliggen, zonder troost en vol vertwijfeling, dan is hij snel met Zijn heil brengende voeten nabij om ons te bezoeken, zodat wij wel weten, Wie bij ons geweest is. Dan is Hij snel nabij om Zich bij ons te voegen op de weg, zodat ons hart in ons brandende wordt van enkel vreugde, omdat Hij zo liefelijk weet te vertroosten met Zijn Woord en Zijn tegenwoordigheid.

Levend ben Ik, zo spreekt Hij, en dat Woord is voor ons de onbedrieglijke waarborg van elke uitredding. Nee, het is onmogelijk dat Zijn dierbare toezeggingen om ons door vuur en door water, door nood en dood te willen héén dragen, niet vervuld zouden worden. Het is ook onmogelijk dat dit woord géén waarheid zou worden: 'Zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis', Jesaja 33:6. Het is onmogelijk dat Hij níet overal Zijn eer zou doen uitkomen, zodat het toch een tevergeefs werk moet zijn wat de goddelozen willen bereiken. Want 'Levend ben Ik', dat is Zijn woord. Daarom moet het ons goed gaan, ons die op Zijn goedertierenheid wachten. Al gaat het ook een tijdlang door alle moeilijkheden heen; ja, al gaat de weg ook langs diepe afgronden of door verschrikkelijke engten, geen nood! Het loopt toch uit op de stad, die boven is. Ook hier beneden is het onmogelijk, dat niet een ieder van de Zijnen, ieder naar zijn toestand en behoefte, aan het einde zal juichen en in de handen zal klappen, terwijl hij uitroept: 'Gij hebt mij verlost, Gij God der waarheid!'

Levend ben Ik, zo spreekt onze Heere. Wat wil de duivel uitrichten, en wat de dood? Wat wil een wet doen die spreekt van 'hier een weinig, dáár een weinig; als u niet dit of dat hebt, dan komt u er niet door'? Wat wil al het dreigen van de machten van de duisternis met de toorn van God, of met de verdoemenis? Waar Hij zegt 'Levend ben Ik', daar heeft Hij álles gezegd wat ons tot onze troost nodig is om te weten.

Nu dan, bedrukte ziel, hoort u niet wat uw trouwe Heiland zegt? En bekommerd hart, ziet u niet Wie u vóór u hebt? Hij is, Hij is, en al wat aan Hem is, is leven, gerechtigheid en heiligheid voor u; een volkomen verlossing en een waarachtige overwinning. Hij leeft, ja Hij is levend met heel de heerlijkheid van Zijn Naam, met de volle macht van Zijn heerlijkheid, ons ten goede; ons arme, ellendige, hulpbehoevende schepselen die met zonde, nood en dood worstelen. Zo lag het ook voor de apostel Paulus, toen hij strijdend met duizend en één aanklachten en met het éne 'ja maar' vóór en het andere 'ja maar' na, tóch vol goede moed in Hem dit voor ons neer schreef. Dat had hij ook zelf aangegrepen, toen hij schreef: 'Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt', Romeinen 8:33.

'Levend ben Ik!' Zo spreekt Hij, opdat wij allen een goed vertrouwen mogen hebben dat Hij als de waarachtige Profeet de waarheid van Zijn genade, volgens welke ons onze zonden vergeven zijn, wel zal handhaven. Dan mogen wij alle zorgen daarover en al ons zuchten en al het knagen van ons geweten van ons werpen. Want deze Profeet herroept geen van Zijn woorden. Zoals Hij aan hoeren en zondaren vergeving van zonden heeft verkondigd, zo zal het ook eeuwig blijven, tot afbreuk van het rijk van de duivel, en tot eeuwige troost voor het bangstigde geweten. Wat Hij spreekt, komt van boven, uit de hemel, uit het hart van de Vader, en brengt de Heilige Geest met Zich mee, opdat al wat hongert en dorst naar gerechtigheid, naar heiligheid en verlossing zich zal verheugen. Hij is levend om het licht van Zijn genade helder te doen branden in het hart; nooit zal dat licht worden uitgeblust. Hij is voor de Zijnen steeds nabij, opdat alle antichristenen en werkheiligen samen met hun leer en werk vernietigd

worden, en opdat de besnijding in de Geest eeuwig zal blijven, Filippenzen 3:3. Hij is levend, een getrouwe Hogepriester; Hij zal al onze zaken uitrichten voor de troon. Hij zal de gerechtigheid handhaven, die Hij heeft aangebracht; en de heiligheid, waarmee Hij door Zichzelf bekleedt wat geheel en al ontbloot is. Hij zal het ook niet aan zalving laten ontbreken voor hen die van uit de dorre wildernis tot Hem om zalving schreeuwen. Hij is levend, en een allergenadigste Koning. Tegen alle vijanden zal Hij Zijn heerlijk Rijk handhaven; dat Rijk waarin de allerminste van de broederen Hem het meest nabij is, en waarin de meest ellendige het heerlijkst prijkt in het sieraad van zo'n Koning.

Ik ben dood geweest, en zie, levend ben Ik. Dan kunt u niet meer sterven, niet verloren gaan, niet omkomen. Vrees niet voor de dingen die u nog te lijden zou kunnen hebben. Vrees niet voor oordeel of verdoemenis, sidder niet, en wees niet angstig! Ik heb u overdekt met de macht van Mijn genade. Sta recht op uw voeten. Hoop volkomen op de u toegebrachte genade. Wees getrouw tot in de dood, Ik heb de kroon van het eeuwige leven al voor u bereid. U zult die ontvangen! Houd u slechts dáaraan: 'Levend ben Ik.' Blijf in Mijn Woord; en zoals Ik voor de dood en de hel een pest ben, wees ook u zo een pest voor hel en dood!

De Heere gaat voort: 'Levend ben Ik in de eeuwigheden van de eeuwigheden,' alsof hij wilde zeggen: geen vrees meer voor de toekomst! Ik sterf niet meer, Ik beheers de loop van de tijd; u kunt niet bedrogen uitkomen. Wat Ik ben als uw Heiland, dat ben en blijf Ik voor u tot eeuwige tijden. Eeuwig leven is u verzekerd, eeuwige genade, eeuwige gerechtigheid, een eeuwig heil, eeuwige trouw, een eeuwige erfenis.

Laten wij daarom het hoofd omhoog heffen, mijn geliefden, bij zulke woorden! Beneden is de wereld, de afgrond en de hel; nood en dood, kruis en allerlei verdrukking en lijden. Dit alles heeft een einde; alles heeft ten slotte een einde, wat ons drukt en bezwaart. Welaan, laat ons nog tien dagen verdrukking hebben: de gevangenis is gevangen genomen en alle verzoeking neergeworpen. De strik is vanéén, wij gaan vrij heen. Want onze hoop rust op de macht van Hem Die alles voor ons heeft volbracht. Gisteren heeft hij ons doorgeholfen, gisteren heeft Hij ons behouden, is Hij onze getrouwe Pleitbezorger geweest voor de troon en heeft Hij de satan gescholden. Vandaag troost Hij ons opnieuw; en ook morgen zult U mijn God zijn, want U kunt Uwe arme bruid niet verlaten.

Amen. Stem van de bazuin: het is de laatste ure! Stem van de bazuin: de Bruidegom komt! Eedzwering uit het liefhebbende hart van Hem, Die voor ons op Golgotha heeft gebleed, en aan Wiens voeten alle dingen onderworpen zijn. Stem van donder tot verschrikking van allen die tegen Zijn ellendigen woeden, om te verjagen dood, duivel, zonde en wereld. Stem van eeuwige troost, dat wij overwinnen zullen en overwonnen hebben. Stem van onze Liefste, waarmee Hij hel en afgrond gesloten en ons in Zijn liefde vrij baan heeft gemaakt, zodat wij met vreugde en verrukking ingaan in Zijn paleis. Stem van de Bruidegom: 'Juich, u die uit de bornput van Israël bent! Daar hebt u Mijn staf, zegelring en snoer voor uw eeuwige eer. Uw vrucht is uit Mij. Mijn 'Amen' verdoemt het gebed van de farizeeërs en van de duivel. Mijn 'Amen' hecht Ik aan al uw verzuchtingen, aan al uw smekingen, aan al uw gebeden, en zo gaat het naar binnen in de heerlijkheid, totdat u Mij ziet, zoals de Vader u heeft lief gehad.' Geweldige woorden; goede, troostrijke woorden! Daaraan weten wij dat hij Zijn leven, dat Hij ons geschonken heeft, ook bij ons zal onderhouden; dat Hij het ook verder voor ons zal maken en Zijn werk in ons zal handhaven, zoals Hij het voor ons heeft verworven.

3.

Kan ons dan nu niets meer in den weg staan? Dat vraagt het hart dat gedurig opnieuw bestreden wordt. Weliswaar staat ons alles in de weg, want de zekerheid die de Heere ons geeft dat

wij erdoor zullen komen, dat wij overwonnen hebben, is geen zekerheid voor het vlees, maar een zekerheid voor het geloof. Het is geen zekerheid die zorgeloos maakt, alhoewel in deze zekerheid alles zó is gemaakt, dat wij volstrekt geen bezorgdheid, voor wat dan ook, hoeven te koesteren. Trouwens, daar zullen duivel en wereld wel voor zorgen, dat de heiligen van de Heere hier nooit zonder bestrijding blijven. Want al wat van de wereld is, kan niet anders dan hen hartgrondig haten, die van hun God getuigen en van Diens ontferming, en die alle vlees met alle werken van het vlees verdoemen. Daarom zal het wel waar blijven: ‘Allen, die godzalig willen leven in Christus Jezus, zullen vervolging lijden.’ Wat naar vlees geboren is, kan niet in rust laten wat in de Geest geboren is. De macht van de duisternis bestrijdt in de heiligen van de Heere zonder ophouden de Heere Zélf. Ze wil niet dat deze heiligen vrij van zorgen zijn, maar wil hen juist in zorgen brengen, om hen op die wijze ertoe te brengen, dat zij hun hand uitstrekken naar de ongerechtigheid en meedoen. Die macht van de duisternis wil hun het geloof ontroven.

U nu, mijn geliefden, u die zwak bent en gedurig opnieuw aangevochten wordt met allerlei bedenkingen, zoals: ‘Zou het dan inderdaad wel waar zijn, dat wij het einde wegdragen zullen, de verlossing onzer zielen?’ U werpt de vraag op: ‘Weliswaar heeft de Heere tot hiertoe geholpen, maar zal Hij het ook voor ons voleinden, zowel voor deze dag als voor de eeuwigheid?’ O, laat u het geloof niet ontroven, maar hoor juist dán naar het Woord des Heeren: ‘Zie, Ik ben levend in de eeuwigheden der eeuwigheden. Ik draag ook de sleutels van de hel en van de dood’. Dat is met andere woorden: Hel en dood zijn in Mijn macht; en daarom zult u voor de hel en voor de dood niet vrezen. Want de hel kan met haar listen ons niet meer overweldigen; zij zal het niet kunnen. Dat heeft de Heere ook gezegd. De dood kan met zijn smarten ons niet meer gebonden houden, want de Heere heeft de voorzegging getrouw vervuld: ‘Hij zal de dood voor eeuwig verslinden, en de Heere zal alle tranen van hun aangezichten afwissen, en zal de smaad van Zijn volk van de aarde wegnemen.’ Denk toch niet dat er uit de hel plannen tegen u gemaakt zouden kunnen worden, waarvan de Heere de list niet al te voren zou verijdeld hebben. Denk toch niet dat de dood in zijn vele gedaanten u ter dood toe zou kunnen verschrikken, want Hij, de Heere, heeft hem het masker al afgerukt, zodat hij zich juist met zijn verschrikkingen in al zijn machteloosheid zal moeten openbaren. Ook al voegt de hel u honend toe: ‘Ik krijg u toch wel in mijn kaken, u bent niet heilig!’ laat maar dreigen wat dreigt. Weersta de hel en de dood, door vast te staan in het geloof. Houd u aan het Woord des Heeren Heeren: ‘Ik draag de sleutels van de hel en van de dood.’ Ja, het gaat weliswaar kort bij de hel langs; maar de Heere weet wel, hoe lang en hoe kort Hij de keten van de oude draak heeft gemaakt. Ook als deze de tanden toont en hard blaft, ook als hij al zijn venijn ons achterna werpt, toch kan hij niet bijten of schade doen. En onze graven... de Heere heeft ze alle geopend, toen Hij is opgestaan. Geen graf kan zich meer onder of over ons toesluiten. Elk graf is een deur naar het leven, een doorgang tot het licht, tot de eeuwige vreugde, tot de bruiloft van het Lam. De dood is uit ons graf uitgeworpen, en in een eigen graf opgesloten; daarom kan ook geen dood ons meer houden. Hij heeft de moed niet meer ons als zijn buit te grijpen, want onze Overwinnaar over hel en dood draagt de sleutels niet te vergeefs. Er kan niet uitkomen wat wil, en evenmin kan ons daar naar toe slepen wat wil. Wie uit de hel wil, moet van Hem toestemming vragen, en moet ook vermelden waarheen hij gaan wil. Zou het zijn om hier of daar een dienstknecht van God, een Job aan te tasten, dan zal het niet anders kunnen gebeuren dan naar de raad van de Heere, zodat de hel er zich aan zal openrijten en de dood erdoor gedood zal worden. Dan zal het einde van de dienstknecht van de Heere nog des te meer blijken te zijn tot lof en prijs van Hem Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn welbehagen. En dit is Zijn welbehagen, dat Zijn ellendigen in niets beschaamd zullen uitkomen, terwijl zij hopen en wachten op Zijn heilige en rechtvaardige

Naam.

Laat ons daarom de dierbare en troostvolle woorden van onze lieve Heere en Heiland hoog in waarde houden; want dat zijn geen woorden van een mens, maar van de Allerhoogste, Die hemel en aarde bezit. Naar Zijn eigen uitspraak bezit Hij immers een heel andere macht dan de macht van hel en dood. De macht van al het zichtbare en van alle machten van de duisternis heeft hoegenaamd niets meer in te brengen in de hemel en op de aarde. In hemel en op aarde moet alleen gelden en hééft ook alleen geldigheid de macht van onze Heere Jezus Christus, onze grote Koning. Nadat Hij met Zijn dierbaar bloed voor al onze zonden volkomen heeft betaald en ons uit alle overmacht van de duivel heeft verlost, moeten alle dingen nu dienen en meewerken aan onze zaligheid, opdat wij tot eer mogen komen en het Koninkrijk beerven, dat voor ons bereid is vóór de grondlegging van de wereld.

Geloven wij echter niet, dan blijven wij niet. Maar dit is het waarachtige geloof, dat niet naar zonden vraagt of naar werken, niet naar verloren zijn en ook niet naar heiligheid, maar dat alléén vraagt naar het Woord van de Heere en daarbij blijft in lijdzaamheid. Dat geloof kiest ook de onderste weg, en laat dood en duivel met paard en wagen over zich heen rijden. Maar toch houdt hij zich hieraan: U, Heere Christus, bent de rechte Man, U zij de eer! Ik geef mij aan U over, zoals ik mij bevind. Daar hebt U mij; ik deug tot niets, U alleen bent heilig! Hebt U welbehagen in mij, dan zult U mij wel tot eer brengen. Aan Uw Woord houd ik mij. Ja, ik ben een dode; maar in Uw Naam steek ik getroost het vaandel omhoog. U bent mijn leven. Ja, Amen. In mij is geen kracht tegen de grote menigte van hen die mijn ziel haten; ik sidder voor hel en dood. In mij is geen kracht, ook niet om voor Uw aangezicht op de voeten te blijven staan. In het stof verootmoedig ik mij; wie ben ik en wat is mijn huis voor U? Maar toch juicht mijn ziel U ter eer. U geeft mij moed door Uw woorden: 'Vrees niet!' Uw 'Amen' is voor mij als een zegel dat niet de hel maar de hemel van Uw zaligheid, dat niet de dood, maar Uw leven mij in eeuwigheid bezit. Weest U mij genadig. U hebt alles wel gemaakt!

Mijn geliefden, wie het te doen is om het Woord van de Heere: de Heere heeft grote dingen aan ons gedaan, dat Hij ons tot Zijn kinderen en tot erfgenamen van Zijn Koninkrijk heeft aangenomen. De Heere heeft grote dingen aan ons gedaan, dat hij ons tot hiertoe met louter trouw heeft geleid. De Heere heeft grote dingen aan ons gedaan, dat Hij Zijn Woord geheel en al heerlijk vervuld heeft bij ons, die te doof en te blind waren om te midden van de stormen Zijn stem te horen, en in de nood Zijn heerlijke gestalte te aanschouwen. De Heere heeft grote dingen aan ons gedaan, dat wij ook vandaag weer voor Zijn Naam een Eben-Haëzer¹ mogen

---

1 De Niederländisch-Reformierte Gemeinde te Elberfeld had zich in de voorafgaande week door een regeringsbesluit als zelfstandige en onafhankelijke gemeente kunnen vestigen. De gemeente was nu, nadat ze het vroegere,

oprichten. Hij heeft het gebed gehoord, en de tranen geteld. Wij zeggen met Jakob: ‘Dit hadden wij niet gedacht, en dat nog veel minder’; maar de Heere gaf ons boven bidden en denken. O, wat een welgelukzaligheden bij een zo overvloedig smaken en proeven van Zijn trouw! Wat zal het ons eenmaal wezen, wanneer wij tezamen zullen gekomen zijn in de zaal hierboven, ver boven de wolken, hoog boven hel en graf! Dáár zullen wij dan ook uitroepen: Wij hadden het niet gedacht dat het Woord van onze Heere zo waarachtig was. Nog minder dat wij er werkelijk zouden dóórkomen, maar nu is ons óók het aanschouwen vergund. Heerlijk geprezen en hoog geloofd zij Zijn trouw!
AMEN

Slotzang: Psalm 147:6 en 7.

---

zeer benauwde lokaal voor hun samenkomsten had verlaten, voor de eerste maal op deze zondag bijeen voor het horen van het Woord van God in een grotere en ruimere zaal.